

Тема. Президентство В. Януковича. Спроби формування авторитарного режиму в 2010–2013 рр. Харківські угоди 2010 р.

1. Прийшов до влади в результаті президентських виборів у січні-лютому 2010р.

А) проходили у 2 тури

Б) кандидати: Ю.Тимошенко та В.Янукович, перемога В.Януковича. Віктор Янукович -48,95 % (12 481 266 голосів); Юлія Тимошенко відстає на 3,48 відсотки - 45,47 % (11 593 357 голосів).

2. Кримінальне минуле, 2 погашені судимості. “Професор”. Політтехнологи – імідж сильної особистості та «міцного господарника». Гасло : «добробут, стабільність».

3. Посилення влади Партії регіонів і особисто Януковича.

А). Призначення на вищі держ. посади «своїх» людей»: Валерій Хорошковський став головою Служби безпеки України, а член “Партії регіонів” Олександр Попов – головою Київської міськдержадміністрації (в ті часи, до епохи децентралізації це означало отримання всієї влади і фінансів столиці). А от крісло прем’єра довірили посісти Миколі Азарову – міністру фінансів в урядах Януковича та главі Податкової в часи Кучми.

Б). 2010р. – **конституційний переворот** – провладні депутати ВР звернулися до Конституційного Суду із запитом про законність констит. Реформи 2004р. - Конституційний суд у своєму рішенні наголосив, що процедуру порушили, адже зміни мали бути проголосовані протягом двох чергових сесій, а не за кілька годин. Тому у вересні 2010 року українська державна машина почала працювати за умовами Конституції редакції 1996 року.

В) В 2012 Україна була на порозі чергових виборів Верховної Ради, під які парламент змінив виборчу систему. За нею половина народних депутатів обирали за партійними списками, а ще 225 – на одномандатних виборчих округах.

Зміна виборчої системи для “Партії регіонів” себе виправдала. Якби вибори 2012-го відбувалися без одномандатних округів, парламентську коаліцію сформували би опозиційні сили: Батьківщина, УДАР та Свобода, які на трьох отримали майже 50% голосів виборців. За пропорційною системою від політсили Януковича до парламенту пройшло лише 72 депутати. Брак нардепів партія президента виправила за рахунок мажоритарки, де із 225 можливих мандатів отримала 113. Й у такий спосіб “Партія Регіонів” отримала найбільше місць у Верховній Раді – 185. А за рахунок комуністів і тушок змогла сформувати коаліцію.

У підсумку, опозиції у Верховній Раді сьомого скликання не залишилось нічого, окрім як **час від часу блокувати трибуну** Верховної Ради й говорити з неї полум’яні промови. Або ходити на ток-шоу на олігархічні телеканали, де їм відводилася роль невірнорозважених та навіжених. **В той час, як урядовці та депутати-регіонали виглядали в очах громадян розважливими державниками.**

Г) Розгортання репресій:

- Арешт Ю.Луценка і Ю.Тимошенко
- Репресії проти протестувальників-представників малого бізнесу (“податковий Майдан”) - перевірки контролюючих органів, обшуки і кримінальні справи.

- Розбудова апарату примусу. Міністерству внутрішніх справ виділили гроші на переоснащення. Але разом із покращенням технічного забезпечення міліція почала відчувати гарантовану безкарність. Чого вартує лише історія з викраденням та згвалтуванням міліціонерами жительки Врадіївки.

Д) **Липень 2012 р.- Верховна Рада ухвалила законопроект “Ківалова-Колесніченка”**, який дозволив обласним радам надавати іншим мовам, крім української, статус регіональних. Йшлося очевидно не про якісь “інші мови”, а конкретно про законодавче закріплення російської мови в освіті, діловодстві, культурі та інших сферах. Опозиція покинула сесійну залу і пішла під Український дім протестувати, а провладні нардепи тим часом залишилися працювати і під шумок змінили державний бюджет.

“**Мовний Майдан**” досить швидко захлинувся і засвідчив, що у влади достатньо сили, аби звести нанівець будь-які потуги опозиції.

4. Тим часом у Кабміні разом з Національним банком працювали над стабільністю у країні. Найкраще це ілюструвало утримування курсу гривні на рівні восьми гривень за долар. Це **виснажувало державні резерви**, адже щойно курс гривні знижувався, держава викидала на валютний ринок долари, гасила попит і утримувала фасад стабільності. Через це до кінця 2013 року валютні резерви зменшились у понад два рази.

5. Зовнішня політика.

А) **1 квітня 2010 р.**, Президент України В. Янукович підписав з президентом Росії Дмитром Медведевим «Угоду між Україною і Російською Федерацією з питань перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України». (Харківські угоди)

- продовжується термін перебування Чорноморського флоту Росії в Севастополі на **25 років, до 2042 року!!!**
- це стало своєрідною «ціною» підписання Доповнення до газового контракту від 19 січня 2009 року між ВАТ «Газпром» та НАК «Нафтогаз України» (який був укладений Прем'єр-міністрами двох держав Ю. Тимошенко та В. Путіним у Москві), котре скасовує пункт про штрафні санкції за недобір газу і обумовлює знижку на російський газ для України, яка буде оформлена як зменшення митних зборів.

Б) Росія схиляє Україну до вступу до **Митного союзу**, до якого крім РФ входять Білорусь і Казахстан. Основною поступкою за це має бути зниження ціни на російський газ для України майже наполовину. Янукович висловлюється за *зближення* країни з Митним союзом країн СНД.

В) **Переговори із Європейським Союзом про підписання Угоди про Асоціацію**. Ратифікація угоди мала допомогти українському бізнесу краще торгувати в країнах ЄС, а стандарти врядування та підприємництва в Україні мали б наблизитися до європейських. Паралельно український уряд планував залучити кредити від ЄС та МВФ. Над укладанням угоди працював увесь Кабінет міністрів. І здавалось, Янукович точно мав би підписати Угоду про асоціацію з ЄС.

Однак, 21 листопада 2013 року переговори зупинилися. Уряд і президент дали задню. Це спричинило масову хвилю обурення. Українці вийшли на Майдан Незалежності, щоб захистити своє право на європейський шлях.